

**Program național de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport
în rândul copiilor preșcolari și al școlărilor mici**

“*Kalokagathia*”

CUPRINS

I. ARGUMENT

- Necesitatea elaborării unui program național de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport în rândul preșcolărilor și al școlărilor mici
- Considerente teoretice privind noțiunea „kalokagathia” și importanța educației fizice și sportului în contextul dat de numele programului

II. DESCRIEREA PROGRAMULUI

- Grupul țintă
- Metodologie
- Durata
- Resurse umane
- Coordonare
- Scopul programului
- Obiectivele specifice

**III. ACTIVITĂȚI LA NIVELUL JUDEȚELOR-PILOT ȘI
PLANIFICAREA ACESTORA**

IV. MONITORIZARE, RAPORTARE, EVALUARE

I. ARGUMENT

I.1. Necesitatea elaborării unui program național de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport în rândul copiilor preșcolari și al școlărilor mici

Legea învățământului nr.84/1995, modificată și completată cu Legea 268/2003 stipulează ca ideal educațional al școlii românești dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și creative.

Conform noilor date și concluzii ale cercetărilor specializate în pedagogie, psihologie, antropologie etc., vârstele timpurii și educația la nivelul acestor vârste sunt decisive pentru formarea tânărului și performanțele specialistului de mâine.

În contextul actual, când se acordă o importanță deosebită educației pentru toți, când societatea românească tinde spre a deveni o societate educațională, învățământul preuniversitar românesc parcurge o perioadă de revalorizare și de compatibilizare cu trepte similare din alte țări, îndeosebi din spațiul european.

În spiritul documentelor programatice vizând învățământul, în momentul de față învățământul obligatoriu trebuie să asigure copiilor/elevilor cunoștințe, abilități și atitudini în următoarele opt domenii de competențe-cheie, prin contribuția specifică a fiecărei discipline din planul de învățământ:

- Comunicare în limba maternă;
- Comunicare în limbi străine;
- Matematică, științe și tehnologii;
- Tehnologia informatică și a comunicațiilor (TIC);
- Competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice;
- Cultura antreprenorială;
- Sensibilizarea la cultură;
- „A învăța să înveți”.

Aria curriculară educație fizică și sport are contribuții specifice la toate cele opt domenii de competențe-cheie și într-o mai mare măsură la competențele: „a învăța să înveți”, „competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice”, „sensibilitate la cultură”.

Însumarea contribuției specifice a disciplinei educație fizică și sport la realizarea domeniilor de competențe-cheie specifice învățământului obligatoriu din Europa și, implicit, din România conduce la redefinirea modelului disciplinei. Ea are, în sistemul de învățământ, menirea de a asigura „dezvoltarea aptitudinilor psiho-motrice și formarea capacității copiilor/elevilor de a acționa asupra acestora în vederea menținerii permanente a stării optime de sănătate, asigurării unei dezvoltări fizice armonioase și manifestării unei capacități motrice favorabile înșeii profesionale și sociale prezente și viitoare.”

Se impune, asadar, o stimulare corespunzătoare a posibilităților de dezvoltare fizică armonioasă și de manifestare ale copiilor cât mai de timpuriu (respectiv în perioada 3-6/7 ani și chiar în perioada școlarității mici, 7-9 ani) și nu numai în cadrul curriculumului obligatoriu, pentru a se ajunge, în timp, la idealul armonic, caracterizat la atenieni prin formula „Kalos kai agatos”, la omul vrednic, înzestrat cu toate calitățile fizice, sufletești și morale ale bunului cetățean.

I.2. Considerente teoretice privind noțiunea „kalokagathia” și importanța educației fizice și sportului în contextul dat de numele programului

Într-o frumoasă pagină vorbind despre necesitatea educației armonioase, Platon asemuia omul cu conducătorul unui car la care sunt înhămați doi cai, dintre care unul este înaripat, căutând să ia drumul cerului de unde a venit, iar celălalt e legat de pământul de unde se trage. Cu toate acestea, conducătorul carului trebuie să reușească a îndulci aceste puteri în

dezacord, să stăpânească în mâna lui toate energiile contradictorii și, în cele din urmă, să oblige cail să tragă fără zdruncinături până la sfârșitul vieții.

Această imagine simbolică nu este altceva decât expresia idealului armonic, a „kalokagathiei” (frumusețe și bunătate), noțiune deseori întrebuințată de marii gânditori ai Greciei clasice, expresie a perfecțiunii umane, a unei concepții de înaltă etică individuală și socială, continuând în linie directă virtuțile eroilor homerici, o formă considerată ca superioară, la care se ajungea printr-o educație îngrijită, aplicată tuturor componentelor ființei umane.

O lume întreagă de pedagogi, medici, filosofi, literați au luptat și scris pentru triumful educației fizice și pentru realizarea idealului armonic. Așadar, Kalokagathia este mai actuală ca oricând și merită să sădim în sufletele tinerei generații dorința de a o atinge.

II. DESCRIEREA PROGRAMULUI

II.1. GRUP TINTA: *Copii prescolari cu vârste între 3 și 6/7 ani, elevi ai claselor I - a II-a, părinții acestora și cadrele didactice din unitățile de învățământ ale județelor-pilot selectate.*

II.2. METODOLOGIE:

Programul poate cuprinde toate județele. Fiecare județ, după ce va cunoaște obiectivele acestui program și tipurile de activități care se vor derula în mod obligatoriu, va putea să opteze pentru un parteneriat cu unul dintre județele-resursa, în perioada 1-10 octombrie 2005.

Selectia județelor-resursa, s-a făcut ținând cont de realizările și experiențele pozitive ale acestora în domeniul educației fizice și sportului. Au fost alese județele: Arad, Brașov, Constanța, Covasna, Dolj, Hunedoara, Mehedinți, Prahova, Suceava. Timiș, Vâlcea și municipiul București.

*Dupa încheierea parteneriatelor, județele-resursa vor elabora proiectele zonale și le vor trimite, până la data de **30 ianuarie 2006**, la M.Ed.C.-D.G.I.P. pentru validare.*

*Rezultatele evaluării proiectelor zonale vor fi comunicate pe data **de 5 februarie 2006**, în scris, tuturor participantilor.*

II.3. DURATA: 2006 – 2007

II.4. RESURSE UMANE:

- cadrele didactice;
- părinții copiilor;
- copii prescolari, cu vârste între 3-6/7 ani;
- elevi ai claselor I- a II-a;
- inspectorii școlari pentru învățământul prescolar, primar și pentru educație fizică din județele participante;
- reprezentanți ai autorităților locale sau alți parteneri locali care pot sprijini derularea programului.

II.5. COORDONARE:

- La nivel național, coordonarea și monitorizarea vor fi asigurate de DGIP prin directorul general și de inspectorii de specialitate pentru învățământul preșcolar, primar și educație fizică;
- La nivel județean, coordonarea va fi asigurată de către inspectorii școlari generali printr-o comisie de implementare numită prin decizie, din care se recomandă să facă parte inspectorii de specialitate, metodisti și directorii de unități preșcolare și școlare care au în subordine grupe de preșcolari, reprezentanți ai autorităților locale.

II.6. SCOP: Extinderea experiențelor pozitive din domeniul stimulării interesului pentru educație fizică și sport la nivel național și derularea unor acțiuni, în unități-pilot, care să vizeze prevenirea unor atitudini și comportamente dăunătoare sănătății.

II.7. OBIECTIVE SPECIFICE:

a) privind copiii preșcolari/elevii:

- *Stimularea preșcolărilor și a școlărilor mici pentru a desfășura activități de mișcare și sporturi pe măsura propriilor posibilități fizice;*
- *Însușirea unor norme de comportament care încurajează o relaționare socială pozitivă, care promovează strategii pozitive de depășire a conflictelor și care dezvoltă respectul de sine;*
- *Dezvoltarea armonioasă a copiilor preșcolari și a școlărilor mici; stimularea imaginației și a creativității;*
- *Încurajarea preșcolărilor și a școlărilor mici pentru a exprima opinii și stări sufletești proprii prin mișcare și pentru motivarea lor.*

b) privind cadrele didactice :

- *Proiectarea și desfășurarea unor activități sau servicii de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport;*
- *Parcurgerea modului de formare prevăzut în program, în vederea asigurării prevenirii unei ținute defectuoase sau a corectării unor deficiențe fizice minore la preșcolari și școlarii mici – conceperea și implementarea planurilor individuale de lucru cu copiii selectați în program;*
- *Planificarea și implementarea unui curriculum adaptat și adecvat cerințelor programului și a unor practici de instruire bazate pe cunoașterea individuală a copiilor și pe cunoașterea nevoilor și valorilor comunităților din care provin copiii;*
- *Adaptarea strategiilor și a mediului pentru a răspunde nevoilor de mișcare ale tuturor copiilor;*
- *Respectarea alegerilor și a scopurilor pe care le au părinții față de copiii lor și întreținerea unei comunicări eficiente cu părinții, cu referire la curriculum (în special la cel care privește activitățile de educație fizică și sport) și la evoluția copiilor.*

c) privind părinții și alți factori educaționali din comunitate:

- *Conștientizarea părinților și a altor factori educaționali din cadrul comunității cu privire la rolul lor în formarea și dezvoltarea propriilor copii „frumoși și buni”;*
- *Creșterea implicării părinților și altor factori educaționali din cadrul comunității în activitatea școlii și în crearea unui mediu sigur și sănătos pentru toți;*
- *Implicarea autorităților locale și a altor factori ai comunității în rezolvarea problemelor administrativ-financiare care vor apărea pe parcursul derulării acestui program.*

III. ACTIVITĂȚI LA NIVELUL JUDEȚELOR-PILOT ȘI PLANIFICAREA ACESTORA

Tipurile de activități care se vor derula, la nivel național, în județele-pilot vor fi:

- Dotarea corespunzătoare a sălilor de sport sau a parcurilor de joacă, în vederea utilizării lor în cadrul acestui program atât de către preșcolari, cât și de elevii claselor I – a II-a (cel puțin un model pe județ și cel puțin trei în cadrul unui proiect zonal) – **mai 2007**;
- Realizarea unor acțiuni de promovare a sportului în unitățile de învățământ (școli și grădinițe) și în comunitate: concursuri sportive la nivel local, județean și național; programe de înviorare; jocuri de mișcare pentru elevii claselor I și a II-a, în pauze, desfășurate cu sprijinul unor voluntari din comunitate etc. – **pe toată perioada derulării programului**;
- Parcurgerea unui modul de formare a cadrelor didactice în domeniul prevenirii apariției unei ținute defectuoase sau pentru remedierea unor deficiențe fizice minore, cu sprijinul Caselor Corpului Didactic (suportul de curs este elaborat de județul Hunedoara) – **februarie – mai 2006**;
- Realizarea unor schimburi de experiență între județe, pe toată perioada derulării proiectului – **în perioada 1 mai 2006 – 31 august 2007**;
- Realizarea unui site în care să fie prezentate derularea programului și rezultatele acestuia – **iulie 2007**;
- Elaborarea și editarea unor materiale de sprijin pentru copii, cadre didactice și comunitate – **până la data de 31 august 2007**.

Tipurile de servicii și activități care se vor desfășura în județele participante:

- Cameră de joacă și mișcare pentru copiii din comunitate;
- Grădinița cu program suplimentar sportiv;
- Conceperea, construirea și utilizarea unor terenuri de joacă ecologice sau a unor terenuri de sport ecologice;
- Club pentru activități sportiv-recreative;
- „5 minute de mișcare” (5 minute/zi cu mișcări de înviorare într-un cadru organizat);
- Activități de euritmie;
- Activități practice și de investigație, studii de caz pe teme ca: „Să ne hrănim sănătos”, „Cum ne îngrijim corpul?”, „Armonie și mișcare”, „Cum respirăm corect?” etc.;

- „Sport seeking” și „Sport coaching” (cursuri pentru părinți/bunici/voluntari din comunitate, în vederea dobândirii unor abilități de a-i determina pe copiii preșcolari și pe școlarii mici să îndrăgească sportul, mișcarea fizică și să își aleagă cea mai potrivită formă de mișcare fizică sau cel mai potrivit sport pentru a-l practica de-a lungul vieții);
- Desfășurarea unor activități și concursuri sportive comune (copiii preșcolari cu elevii claselor I-II).

Acestea sunt câteva idei, care vor sprijini echipa de coordonatori locali în elaborarea propriilor proiecte și în derularea acestora.

IV. MONITORIZARE, RAPORTARE, EVALUARE

Județele-resursă vor trimite, la o lună după începerea activităților în proiectele zonale, un **raport inițial** către MEdC-DGIP, în care vor menționa modul în care au debutat proiectele și activitățile care urmează a se desfășura în primele șase luni, cu precizarea instituțiilor/partenerilor implicați. Activitățile din cadrul proiectelor vor avea un tipizat specific pentru raportare, care va fi completat de coordonatorul/coordonatorii de proiect care participă la acestea.

După 6 luni, județele implicate în program vor transmite județului-resursă un **raport intermediar** privind stadiul derulării proiectului pe plan local, cu activitățile derulate și cu cele care urmează a se derula până la sfârșit. Pe baza acestora, județele-resursă vor înainta rapoartele intermediare către MEdC-DGIP.

De asemenea, în cadrul schimburilor de experiență organizate pe parcursul anului școlar, se vor aplica chestionare și se vor realiza focus-grupuri cu copiii, părinții, cadrele didactice și persoanele implicate, în vederea culegerii de date relevante despre stadiul proiectelor și despre percepția pe care o au aceștia față de schimbările aduse în viața personală și în cea a comunității, ca urmare a derulării programului.

Evaluarea finală a programului se va face atât pe baza **rapoartelor finale** primite de la județele-resursă până la data de 15 decembrie 2007, cât și printr-o conferință națională, organizată de MEdC-DGIP, pentru prezentarea și analiza rezultatelor obținute. Conferința va oferi ministerului posibilitatea de a gândi pașii următori pentru susținerea, dezvoltarea și extinderea programului în cât mai multe unități de învățământ.